Eduskunta
Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 10.2.2022

HE 9/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle, jossa ehdotetaan muutettavaksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annettua lakia. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yritysten määräaikaisesta kustannustuen annettua lakia siten, että pienten yritysten sulkemiskorvausta ja matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan yritysten kustannustukea muutettaisiin. Sulkemiskorvauksella kompensoitaisiin koronapandemian hallintaan liittyvien sulkemismääräysten ja yleisötilaisuuksien kieltämisen aiheuttamia vahinkoja yritystoiminnalle. Kustannustuella kompensoidaan lievempien rajoitusten kielteisiä vaikutuksia rajoituksista kärsiville toimialoille ja yrityksille. Esityksen tavoitteena on yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen pandemian aikaansaamassa vaikeassa tilanteessa.

Koronapandemian alussa kustannustuki oli kansantalouden tuottavuuskehityksen ja talouskasvun näkökulmasta perusteltu. Pandemia aiheutti uhan laajamittaisesta yritysten konkurssiaallosta, joka olisi voinut johtaa siihen, että kansantalouden tuotantokapasiteetti olisi merkittävästi heikentynyt ja siten talouden toipuminen hidastunut. Pandemian alussakin kustannustuki oli nimenomaan perustelluin toimialoilla, joilla markkinalta poistuminen olisi johtanut siihen, että tuotantokapasiteettia ei olisi ainakaan lyhyellä tai keskipitkällä toimialalla pystytty nostamaan pandemiaa edeltävälle tasolle kysynnän palautuessa. Pandemian edetessä kustannustuki ei ole enää kansantalouden tuottavuuden ja talouskasvun kannalta perusteltu, koska vaaraa lyhyen tai keskipitkän aikavälin tuotantokapasiteetin laskusta ei enää vastaavalla tavalla ole.

Jatkossa mahdollisten rajoitustoimien kompensoiminen on perusteltua oikeudenmukaisuuden näkökulmasta. Vahvat rajoitustoimet estävät yrittäjien mahdollisuutta harjoittaa liiketoimintaa ja siten voidaan katsoa, että valtion tulisi kompensoida niistä aiheutuvia menetyksiä yrittäjille. Tämänkin näkökulman osalta on syytä huomioida, että tyypillisesti oikeudenmukaisuuteen perustuvat tukijärjestelmät on suunnattu ihmisille eikä yrityksille, koska yritysten kannattavuuden ylläpitäminen muuttuneessa toimintaympäristössä heikentää yritysten kannustimia sopeuttaa toimintaansa ja siten hidastaa talouden uusiutumista. Markkinataloudessa ei ole pitkällä aikavälillä kestävää, että tiettyjen sektorien yritysten tekemät tappiot katetaan yhteiskunnan tuella. Edellä esitetyistä syistä KKV katsoo, että jatkossa koronapandemiasta aiheutuvien mahdollisten rajoitusten hyvittäminen yrityksille tulisi toteuttaa mahdollisimman rajatulla tuella ja rajoitustoimien hyvittämisen painopistettä tulisi siirtää yrityksistä ihmisiin.

Vanhempi ekonomisti Riku Buri

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 (pvm/mpm)
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • **kkv.fi**

ALLEKIRJOITETTU KONEELLISESTI
ASIANHALLINTAJÄRJESTELMÄSSÄ